

OBSAH

ZOZNAM SKRATIEK	10
ZOZNAM SCHÉM, OBRÁZKOV A TABULIEK	12
PREDHOVOR	13
1 ZÁKLADY TEÓRIE VEREJNÝCH FINANCIÍ A FINANČNÁ KONTROLA PROSTRIEDKOV VO VEREJNOM SEKTORE	17
1.1 Charakteristika verejných financií	17
1.1.1 Vymedzenie podstaty verejného sektora a verejných financií	17
1.1.2 Verejné financie a ich funkcie	18
1.2 Kontrola a kontrolný systém	20
1.2.1 Fázy kontrolného procesu	21
1.2.2 Základné funkcie kontroly	21
1.3 Členenie kontroly vo verejnom sektore	23
1.4 Klasifikácia kontroly	25
1.5 Pravidlá kontrolnej činnosti	26
1.6 Kontrolný proces a zmysel rešpektovania jednotlivých pravidiel	26
1.7 Finančná kontrola a obsah jej činnosti vo verejnom sektore	27
1.7.1 Význam a chápanie kontrolných mechanizmov finančnej kontroly vo verejnej správe	27
1.7.2 Systém verejnej vnútornej finančnej kontroly	27
1.7.3 Ako chápať finančnú kontrolu	28
1.7.4 Moderné prístupy k finančnej kontrole	30
1.8 Predpoklady efektívnej finančnej kontroly	32
1.8.1 Kľúčové zložky efektívnej finančnej kontroly	32
1.8.2 Vonkajšia finančná kontrola ako najdôveryhodnejšia forma kontroly	33
1.9 Významnejšie štandardy kontroly	33
1.10 Požiadavky na výkonného kontrolóra a jeho príprava formou školenia	34
1.11 Zverejňovanie výsledkov finančnej kontroly	35
2 KONTROLA AKO KEÚČOVÝ PRVOK RIADENIA ORGANIZÁCIE	36
2.1 Kontrola ako integrálna súčasť riadenia	36
2.2 Operačný a kontrolný systém	37
2.3 Vnútrotný kontrolný systém vo verejnej správe	38
2.3.1 Subjekty kontrolného systému	38
2.3.2 Charakteristika vnútrotného kontrolného systému	39
2.4 Kontrolný systém a jeho základné prvky	40
2.4.1 Kontrolné prostredie	40
2.4.2 Riadiace prostredie a efektívny manažment	44
2.4.3 Proces riadenia rizík	45
2.4.4 Finančné riadenie a iné činnosti, a jeho kontrolné mechanizmy	48
2.4.5 Komunikácia a odovzdávanie informácií	48
2.4.6 Monitorovanie	51

2.5	Skúsenosti z formovania vnútorného kontrolného systému	52
2.5.1	Základné postuláty efektívneho vnútorného kontrolného systému ..	54
2.5.2	Vytváranie podmienok na budovanie efektívneho vnútorného kontrolného systému	55
2.6	Účinný a funkčný vnútorný audit	58
2.7	Kontrolný systém COSO – medzinárodne uznávaná metodológia vnútornej kontroly	59
2.7.1	Dôvody a história vzniku kontrolného systému COSO	59
2.7.2	Obsah a podstata kontrolného systému COSO	60
2.7.3	Zložky vnútorného kontrolného systému	61
3	FINANČNÉ RIADENIE AKO PREDPOKLAD EFEKTÍVNEHO FUNGOVANIA KONTROLNÉHO MECHANIZMU VO VEREJNEJ SPRÁVE	66
3.1	Postuláty finančného riadenia	66
3.2	Finančné riadenie a finančná kontrola	68
3.2.1	Riadenie a kontrola	68
3.2.2	Vzťah medzi finančným riadením a finančnou kontrolou	69
3.2.3	Kontrola ex-ante ako najúčinnnejší preventívny prvok finančnej kontroly	70
3.3	Systém finančného riadenia vo verejnej správe	71
3.3.1	Vnútorné kontrolné mechanizmy a riadiace procesy	72
3.3.2	Zodpovednosť za finančné riadenie	72
3.4	Požiadavky na implementáciu finančného riadenia	74
3.4.1	Riadenie rizika a finančné riadenie	75
3.4.2	Hospodárna, efektívna, účinná a účelná realizácia finančnej operácie alebo jej časti	81
3.4.3	Overovanie plnenia podmienok na poskytovanie a používanie verejných financií	82
3.4.4	Vykonanie alebo pokračovanie finančnej operácie alebo jej časti v súlade s § 6 ods. 4.	84
3.4.5	Spôľahlivosť výkazníctva vrátane vytvárania a uchovávanía overiteľného záznamu o finančnej operácii alebo jej časti	85
3.4.6	Správnosť a úplnosť informácií o vykonávanej finančnej operácii alebo jej časti	86
3.4.7	Ochrana majetku v správe alebo vo vlastníctve orgánu verejnej správy	87
3.4.8	Predchádzanie podvodom a nezrovnalostiam, ich odhaľovanie a zabezpečenie nápravy	88
3.4.9	Monitorovanie a hodnotenie činností	93
3.4.10	Vylúčenie zásahov smerujúcich k ovplyvňovaniu zamestnancov vykonávajúcich finančnú kontrolu	95
3.4.11	Prijatie opatrení na nápravu zistených nedostatkov a na odstránenie príčin ich vzniku	97

3.5	Vymedzenie vzťahu medzi finančným riadením, vnútorným kontrolným systémom, finančnou kontrolou a ich postavenie v štruktúre kontroly štátnej správy	100
3.6	Vzťah finančnej kontroly a riadenia rizík k jednotlivým zložkám finančného riadenia	103
3.7	Vzťah finančnej kontroly k finančnému riadeniu	103
3.8	Vnútorne predpisy a finančné riadenie	104
3.9	Zložky finančného riadenia	106
3.9.1	Plánovanie	107
3.9.2	Rozpočtovanie	111
3.9.3	Účtovanie	117
3.9.4	Výkazníctvo	124
4	FINANČNÁ KONTROLA, JEJ MIESTO A ZDOKONALOVANIE	
	V KONTROLNOM SYSTÉME	131
4.1	Dva systémy aktivity v organizácii, kontrolný a operačný systém	131
4.2	Dôvody riešenia princípov finančnej kontroly v legislatíve Slovenskej republiky	132
4.3	Súčasná legislatívne vymedzenie finančnej kontroly	138
4.3.1	Hlavné zmeny vo výkone finančnej kontroly podľa legislatívy platnej od 1. januára 2016	140
4.3.2	Zvýšenie zodpovednosti vedúcich zamestnancov na výkone finančnej kontroly	145
4.3.3	Zmena obsahu vyjadrenia zodpovedných osôb ako potvrdzujúci akt výsledku kontroly	147
4.3.4	Zrušenie následnej finančnej kontroly a včlenenie jej princípov do vnútorného auditu	148
4.3.5	Umožnenie používať aj elektronický podpis pri výkone základnej finančnej kontroly	149
4.4	Finančná kontrola ako špecifický druh kontroly podľa zákona č. 357/2015 Z. z. o finančnej kontrole a audite	149
4.5	Zodpovednosť vedúcich manažérov za výkon finančnej kontroly	161
4.6	Ciele finančnej kontroly	162
4.7	Predmet finančnej kontroly	169
4.8	Verejné financie podliehajúce finančnej kontrole	171
4.9	Orgán verejnej správy	174
4.10	Povinnosti štatutárneho orgánu orgánu verejnej správy	175
4.10.1	Zodpovednosť štatutárneho orgánu orgánu verejnej správy	175
4.10.2	Iné zákonom vymedzené kompetencie štatutárneho orgánu v oblasti finančnej kontroly	175
4.10.3	Všeobecné kompetencie štatutárneho orgánu verejnej správy	176
4.11	Finančná operácia – základný objekt overovania finančnou kontrolou	181
4.11.1	Príjem	182
4.11.2	Poskytnutie alebo použitie verejných financií	183

4.11.3	Právny úkon	184
4.11.4	Iný úkon majetkovej povahy	185
4.12	Typy finančnej kontroly	186
4.12.1	Základná finančná kontrola – kľúčový prvok finančného riadenia a kontroly rozpočtu orgánu verejnej správy	186
4.12.2	Administratívna finančná kontrola	202
4.12.3	Finančná kontrola na mieste	212
4.12.4	Výsledok/výstup z administratívnej finančnej kontroly a finančnej kontroly na mieste	218
4.13	Tretia osoba	223
4.14	Prizvaná osoba	225
4.15	Predpojatosť	226
4.16	Mlčanlivosť	227
4.17	Práva a povinnosti oprávnenej osoby a povinnej osoby	228
4.18	Rezervy vo zvyšovaní účinnosti kontrolného systému v oblasti verejných financií	232
4.18.1	Charakteristika systému kontroly a jeho poslanie pri dohľade nad verejnými financiami	232
4.18.2	Priestor na zvýšenie účinnosti daňovej kontroly	232
4.18.3	Čo je daňová medzera a ako sa vyvíjala v Slovenskej republike	233
4.18.4	Efektívnosť daňovej sadzby a jej vývoj	234
4.18.5	Opatrenia na zamedzenie daňovým únikom	234
4.18.6	Priestor na zvýšenie účinnosti ďalších nástrojov kontrolného systému verejných financií	235
4.19	Niektoré procesné rozdiely medzi finančnou kontrolou ex-ante a ex-post	236
4.20	Niektoré obsahové rozdiely medzi finančnou kontrolou a auditom	237
5	FINANČNÁ KONTROLA ÚZEMNÝCH SAMOSPRÁVNÝCH ORGÁNOV ..	243
5.1	Finančné hospodárenie územnej samosprávy v Slovenskej republike	243
5.2	Kontrolný systém v samospráve vyšších územných celkov (v samosprávnych krajoch)	244
5.2.1	Pôsobnosť samosprávneho kraja	245
5.2.2	Dôležitá povinnosť samosprávneho kraja	245
5.2.3	Nástroje kontrolného mechanizmu	245
5.3	Hlavný kontrolór a jeho postavenie v systéme kontroly samosprávneho kraja .	246
5.3.1	Postavenie hlavného kontrolóra samosprávneho kraja	246
5.3.2	Funkcia a úlohy hlavného kontrolóra, predpoklady na výkon tejto funkcie	247
5.3.3	Rozsah kontrolnej činnosti samosprávneho kraja	248
5.4	Financovanie obecného zriadenia a kontrolný mechanizmus efektívneho vynakladania financií	249
5.4.1	Nástroje finančného hospodárenia obcí	249
5.4.2	Zabezpečenie kontroly financovania miestnych samospráv v Slovenskej republike	250

6 KONTROLA AKO NÁSTROJ HOSPODÁRNOSTI PRI VYNAKLADANÍ FINANČNÝCH PROSTRIEDKOV VO VEREJNOM OBSTARÁVANÍ	253
6.1 Vytváranie legislatívnych predpokladov na zabezpečenie transparentnosti v oblasti verejného obstarávania	253
6.1.1 Zrýchlenie, zefektívnenie a odbyrokratizovanie procesu verejného obstarávania	254
6.1.2 Transparentnosť a boj proti korupcii	254
6.1.3 Podpora čerpania eurofondov	254
6.1.4 Podpora podnikateľského prostredia	255
6.2 Vymedzenie základných pojmov	255
6.3 Verejný obstarávateľ	259
6.4 Mechanizmus spoločného procesného konania	262
6.5 Vyhodnotenie splnenia podmienok účasti na verejnom obstarávaní	266
6.5.1 Ako pristupuje verejný obstarávateľ a obstarávateľ pri hodnotení splnenia podmienok	266
6.5.2 Vylúčenie z verejného obstarávania uchádzača alebo záujemcu	266
6.5.3 Zabezpečenie predpokladu na vytvorenie priestoru obstarávateľa na vyhodnotenie splnenia podmienok uchádzačmi o verejné obstarávanie	267
6.6 Správa verejného obstarávania	268
6.6.1 Inštitúcie správy verejného obstarávania, ich menovanie, postavenie a zloženie	268
6.6.2 Pôsobnosť Úradu pre verejné obstarávanie	269
6.6.3 Revízne postupy	271
6.7 Správne delikty	272
7 VEREJNÉ OBSTARÁVANIE A JEHO SYSTÉMOVÉ NÁSTROJE V EURÓPSKEJ ÚNII	275
7.1 Legislatíva a jej charakteristika vo verejnom obstarávaní v štátoch Európskej únie	275
7.2 Prístupy k zdokonaleniu legislatívy v Európskej únii	276
7.3 Objasnenie definícií a všeobecných princípov	277
7.3.1 Definície	277
7.3.2 Všeobecne platné predpisy	278
7.4 Verejné obstarávanie ako kľúčová úloha v stratégii Európa 2020	278
7.5 Finančné limity	279
7.5.1 Určenie výšky finančného limitu	279
7.5.2 Revízia finančných limitov a zoznamu orgánov štátnej správy	279
7.6 Zákazky a ich klasifikácia	280
7.6.1 Zákazky v odvetviach vodného hospodárstva, energetiky, dopravy a pri poskytovaní služieb	280
7.6.2 Zadávanie verejnej zákazky a súťaže návrhov organizované podľa medzinárodných pravidiel	281
7.6.3 Zákazky na služby zadané na základe výlučného práva	281

7.6.4	Verejné zákazky medzi subjektmi verejného sektora	281
7.7	Metodologické otázky súvisiace s postupmi verejného obstarávania v Európskej únii	282
7.7.1	Význam verejného obstarávania v Európskej únii predurčuje adekvátnosť metodologických nástrojov na ich optimálne uplatnenie v praktickom živote	282
7.7.2	Praktické hľadiská etáp verejného obstarávania	283
8	VEREJNÉ OBSTARÁVANIE A JEHO ORGANIZAČNÉ A KONTROLNÉ PRINCÍPY V USA	292
8.1	Všeobecná charakteristika verejného obstarávania a získané skúsenosti z jeho uplatňovania v USA	292
8.1.1	Východisková charakteristika fungovania verejného obstarávania	292
8.1.2	Východiskové princípy, na ktorých je založené verejné obstarávanie v praxi USA ako nestranné a ich rámcová charakteristika	293
8.1.3	Vytvorenie podmienok na fungovanie verejného obstarávania	295
8.2	Organizačné usporiadanie verejného obstarávania v USA	297
8.2.1	Všeobecná charakteristika organizácie verejného obstarávania	297
8.2.2	Verejné obstarávanie, jeho organizačné zabezpečenie na federálnej úrovni	298
8.2.3	Štátna úroveň verejného obstarávania	299
8.2.4	Okresná a municipálna úroveň a jej organizačné zabezpečenie	299
9	KONTROLA FINANČNÝCH PROSTRIEDKOV EURÓPSKEJ ÚNIE	301
9.1	Definovanie finančnej pomoci Európskej únie	301
9.2	Definícia špecifických rámcov pomoci	302
9.2.1	Programovo-projektový rámec	303
9.2.2	Inštitucionálny rámec	305
9.2.3	Legislatívny rámec	307
9.2.4	Informačný rámec	308
9.2.5	Finančný rámec	310
9.2.6	Štrukturálny rámec	310
9.3	Subjekty zapojené do systému riadenia EŠIF a Kohézneho fondu	315
9.4	Finančná kontrola prostriedkov Európskej únie	315
9.4.1	Opis systémov	315
9.4.2	Úloha certifikačného orgánu a platobnej jednotky v systéme finančného riadenia EŠIF a KF	317
9.4.3	Ciele finančnej kontroly prostriedkov Európskej únie	320
9.5	Nastavenie systému kontroly	320
9.6	Rozdiely oproti bežne vykonávanej finančnej kontrole	321
9.7	Úrovně vykonávania finančnej kontroly	322
9.7.1	Základná finančná kontrola	322
9.7.2	Administratívna finančná kontrola a finančná kontrola na mieste	324
9.7.3	Vládny audit	329

9.7.4	Typy vládneho auditu prostriedkov Európskej únie	335
9.7.5	Pravidlá vládneho auditu	340
9.7.6	Výbor pre vnútorný audit a vládny audit	341
10	VEREJNÁ VNÚTORNÁ FINANČNÁ KONTROLA AKO ZÁKLADNÝ NÁSTROJ BUDOVANIA SYSTÉMU RIADENIA A KONTROLY	343
10.1	Vznik verejnej vnútornej finančnej kontroly	343
10.2	Rozdiely v procesoch riadenia a kontroly	344
10.3	Nedostatky finančnej kontroly	345
10.4	Hľadanie nového modelu finančnej kontroly	346
10.5	Filozofia a prvky verejnej vnútornej finančnej kontroly	347
10.5.1	Filozofia verejnej vnútornej finančnej kontroly	347
10.5.2	Prvky verejnej vnútornej finančnej kontroly	348
10.6	Definícia verejnej vnútornej finančnej kontroly	350
10.7	Podstata verejnej vnútornej finančnej kontroly	351
10.8	Vnútorný audit (IA – internal audit)	352
10.8.1	Riziká pri uplatňovaní vnútorného auditu v Slovenskej republike	354
10.9	Funkcie a činnosť centrálnej harmonizačnej jednotky	354
10.9.1	Legislatívne riešenie postavenia centrálnej harmonizačnej jednotky .	355
ZÁVER	357
POZNÁMKA AUTOROV	359
LITERATÚRA	360